

Hadsel Kommune
Rådhusgata 5
8450 STOKMARKNES

Deres ref.:
2025/2597

Deres dato:
14.10.2025

Vår ref.:
25/22094-3
25/143968

Vår dato:
07.11.2025

Fylkeskommunens tilbakemelding på spørsmål om erfaringer med interkommunal kystsoneplan for Vesterålen - Hadsel sin del

Nordland fylkeskommune har 15.10.2025 mottatt henvendelse fra Hadsel kommune, der kommunen etterspør fylkeskommunens erfaringer med bruk av Hadsel kommunes del av interkommunal kystsoneplan for Vesterålen, vedtatt 21.6.2023.

Hadsel har oversendt følgende spørsmål:

1. Praktisk bruk av kystsoneplanen:

Har dere hatt negative erfaringer med bruk av kystsoneplanen i Hadsel? I så fall, hvilke?

2. Nye områder for ulike former for havbruk:

Er det fremdeles et potensiale for nye områder for havbruk i Hadsel? (gjerne konkrete områder)

3. Forholdet til naturmangfoldet:

Det er et økende fokus m/ føringer fra sentralt hold på å bevare naturmangfoldet. Er det noen områder i Hadsel som er spesielt viktig? (gjerne konkrete områder)

4. Forholdet til friluftsliv:

Utøvelse av friluftaktiviteter gjør godt for folkehelsen. Kommunen er forpliktet gjennom folkehelseloven å fremme befolkningens helse. Er det noen områder i Hadsel som er spesielt viktig? (gjerne konkrete områder)

Fylkeskommunens tilbakemelding

Fylkeskommunens svar gis med forbehold om at alle relevante deler av organisasjonen har hatt anledning til å svare.

1. Erfaringer ved praktisk bruk av kystsoneplanen

Nordland fylkeskommune er fornøyd med at Hadsel kommune etterspør fylkeskommunens erfaringer fra arbeidet med og praktisk bruk av kystsoneplan for Vesterålen.

Fylkeskommunen vil understreke at det er viktig å se planlagt bruk og vern både på sjø og på land i sammenheng, for å unngå interessekonflikter. Kystsoneplaner har gjerne et snevrere

---

Adresse:
Postmottak
Fylkeshuset
8048 Bodø

Besøksadresse:
Prinsensgate 100
Org.nr.:
964 982 953

Telefon:
E-post:
post@nfk.no

Samfunnsutvikling
Plan og analyse
Lill-Anita Horn
Tlf.: 75650575

virkeområde enn «kystsonen», som jf. nettsiden www.miljolare.no og kan defineres som «sonen fra og med landområder direkte påvirket av sjø eller sjørelatert virksomhet og ut til grunnlinjen.» På den samme nettsiden påpekes også at det ved planlegging av arealbruk og ressursutnyttning i kystsonen er en rekke verdier og interesser som det må tas hensyn til.

I Hadsels henvendelse nevnes særskilt havbruk, naturmangfold og friluftsliv. Men også landskapsbilde, kulturminner, samiske interesser, fiskeri, næringsutvikling, ferdsel og bosetting er andre viktige verdier/interesser i kystsonen. Med bakgrunn i at kystkonturen, eller reguleringsplangrenser for planer på land, benyttes som plangrense i kystsoneplaner, avgrenses planen til å gjelde sjøområdene. Dermed blir det et skille mellom land og vann som ofte i liten grad synliggjør sammenhengen mellom arealbruken på land med arealdisponeringen i sjø.

Havner er ferdselsknutepunkter som etter fylkeskommunens vurdering er planinformasjon som burde synliggjøres i kystsoneplanene.

Havbruk

Fylkeskommunen er koordinerende og tildelende myndighet etter akvakulturloven, og har p.t. ingen negative erfaringer ved bruk av kystsoneplanen til Hadsel.

Fylkeskommunen vil imidlertid påpeke at en effektiv bruk av planen etter vedtak, forutsetter at det i planarbeidet avsettes akvakulturformål som er tilstrekkelig store til å ivareta miljø-, fiskevelferds- og driftsmessig best mulig drift på lokaliteten. Det er også viktig at det avsettes nok areal til å omfatte både flåte og fortøyninger. Når arealene er tilstrekkelig store oppnås større fleksibilitet, og behovet for dispensasjon unngås. Dette var også bakgrunnen den gang for at fylkeskommunen fremmet innsigelse 16.6.2022 til kystsoneplanen (vår ref. 21/15007-12), til i alt åtte konkrete områder i Hadsel kommune. Det vises til denne og andre uttalelser i saken for utdypende informasjon.

Ved rullering av kommuneplanens arealdel som omfatter sjøområdene, samt for kystsoneplan/kommunedelplan for sjøområdene, erfarer fylkeskommunen at det er viktig å evaluere og kvalitetssikre arealbruksformålene også for allerede etablerte lokaliteter. Deretter må det foretas nødvendige justeringer for å ivareta næringen. Fylkeskommunen minner om at behandling av dispensasjonssøknader opptar kapasitet både hos næringen selv og offentlige myndigheter, og bidrar i tillegg gi uforutsigbare rammevilkår.

Ett konkret eksempel fra Hadsel kommunes kystsoneplan er en søknad om dispensasjon fra den da nylig vedtatte kystsoneplanen ca. 7 måneder etter planvedtak. Søknaden gjaldt biomasseøkning på etablert lokalitet ved Stretarneset (kommunens saksreferanse: 24/00404-3). Det var ingen planer om å endre arealbruken på eksisterende lokalitet, som var uendret siden 2015. Biomasseøkningen ble imidlertid avhengig av dispensasjon fra planen, fordi det ikke var satt av tilstrekkelig arealformål i planprosessen til å hjemle eksisterende fortøyninger. Det etablerte anlegget var dermed ikke i tråd med planen, og enhver ny endring for dette anlegget ville være avhengig av dispensasjon. Fylkeskommunen ga uttalelse 14.3.2024, og viser til denne for ytterligere utdyping.

2. Nye områder for ulike former for havbruk

Fylkeskommunen gjør oppmerksom på at det er to «ledige» områder for akvakultur hvor det ikke er gitt tillatelse eller ligger søknad inne om akvakultur pr i dag.

For forslag til eventuelle nye områder oppfordres det til dialog med havbruksnæringen selv, som erfaringsmessig har god kunnskap om sjøområdene og hvilke områder som er egnet for akvakultur.

3. Forholdet til naturmangfoldet

Biologisk mangfold

I sjøarealene for Hadsel kommune finnes det flere registrerte marine naturtyper som har betydning for biologisk mangfold. Dette inkluderer ålegrasenger, tareskog, skjellsandforekomster og bløtbunnsområder. Disse naturtypene fungerer som viktige leveområder for fisk, bunndyr og sjøfugl, og bør vurderes nøye ved planlegging av tiltak i sjøen.

Hadsel kommune har flere viktige lokaliteter for sjøfugl som allerede er naturreservater. Morfjorden naturreservat (Naturbase-ID: VV00000321) er et vernet våtmarksområde med stor betydning for fuglearter som krykkje, hettemåke, storspove og teist. Ulvøyværet naturreservat (VV00000320) omfatter et stort sjøområde med holmer og skjær vest for Hadseløya, og er opprettet for å ivareta viktige hekkeområder for arter som storskarv, svartbak, gråmåke, terne, teist og ærfugl. Lågen naturreservat (VV00000319) ved Grunnfjør har stor betydning som hekke- og rasteområde for våtmarksfugl, og det pågår restaureringstiltak for å forbedre levekårene for blant annet hettemåke. Seløya naturreservat (VV00000278) nordvest for Fiskebøl, og omfatter Seløya, Litseløya og omkringliggende holmer. Reservatet er opprettet for å bevare et uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl, og inkluderer 449 dekar sjøareal.

I tillegg til naturreservatene er det flere øyer i skjærgården i Hadsel kommune som har spesielle kvaliteter for naturmangfold. Store og Litle Skjærvøy, Kallsnesøya og omkringliggende holmer og øyer ligger nordvest i Hadsel kommune. Området er ikke formelt vernet som naturreservat, men har registreringer i Naturbase som indikerer høy verdi for sjøfugl og marine naturtyper. De samme registreringene kan man finne for øyer og holmer utenfor kysten av Austvågøy og Hinnøya.

Hadsel kommune ligger i et område med særlig verdifulle og sårbare marine økosystemer, som omfatter gyteområder for fisk og tidevannspåvirkede kyststrekninger med høy biologisk produksjon. Det anbefales at man under arbeidet med kystsoneplan vurderer påvirkning på disse verdiene, og at registreringer fra Naturbase og artskart benyttes aktivt i planarbeidet.

Landskap

I henhold til naturmangfoldlovens formålsparagraf inngår også landskapsmessig mangfold blant de hensyn loven skal bidra til å ivareta. Nordland fylkeskommune gjennomførte 2011-2014 prosjektet «[Kartlegging av landskapstyper i Nordland](#)». Metodikken avgrensner og typifiserer landskapsområder ut fra en rekke objektive egenskapsparametere, og innebærer også en verdisetting etter en 5-delt skala, ut fra landskapets representativitet, sjeldenhet, inngrepsgrad m.m., der 5 er høyest verdi, og dermed nasjonal verdi.

Fylkeskommunen gjør oppmerksom på at det i Hadsel kommune på Austvågøya og Hinnøya er kartlagt nasjonalt og regionalt viktige landskap.

Landskapsområdene av nasjonal verdi (verdi 5):

- Raftsundet vest – nedskåret fjordlandskap med urørt preg, landskapstypen er blant de mest urørte og naturprega delene av fjordlandskapet i Nordland
- Raftsundet – nedskåret fjordlandskap med infrastruktur, landskapstypen utgjør smale fjordløp og fjordbotner med svært vekslende infrastrukturpreg

Landskapsområder av regional verdi:

- Grunnfjør-Sanden – kystslettelandskap; kystslette med myr, infrastruktur og jordbrukspreg, åpent og storskala slettelandskap
- Holdøya - kystslettelandskap; kystslette med infrastruktur og jordbrukspreg, aktive jordbruksbygder med grender
- Hanøysundet - kystslettelandskap; kystslette med lavt infrastrukturpreg
- Lonkanfjorden – samme som over

Fylkeskommunen mener det er viktig å ta hensyn til de regionalt og nasjonalt viktige landskapene i alle planlegging, også i en helhetlig planlegging av kystsonen.

4. Forholdet til friluftsliv

Fylkeskommunen gjør oppmerksom på følgende områder som vurderes som spesielt viktige for utøvelse av friluftslivsaktiviteter i tilknytning til kystsonen i Hadsel:

- Kollvika – statlig sikret friluftslivsområde (ID i Naturbase: FS00002254), hvor det ligger godt til rette for fising, bading og strandbaserte aktiviteter i saltvann.
- Taen – svært viktig friluftslivsområde (ID: FK00009850), ligger i nær tilknytning til Kollvika.
- Kyststien på Børøya – er viktig for tilgjengeligheten langs sjø

Nordland fylkeskommune vil oppfordre kommunen til å kontakte Vesterålen friluftsråd, som sammen med de lokale turlagene har god lokal oversikt over hvilke områder som er spesielt viktige for fysisk aktivitet, friluftsliv og folkehelse.

Fylkeskommunen vil i tillegg peke på strandsonen i 100-metersbeltet langs sjøen som viktig å holde tilgjengelig for allmennhetens bruk, til fysisk aktivitet på land og vann, samt fiske.

Kulturminner og kulturmiljø

Kulturmiljøfeltet er en del av klima- og miljøpolitikken. Riksantikvarens strategi for kystens kulturmiljø ser natur og kultur i sammenheng, med mål om å bevare og utvikle verdifulle miljøer for fremtiden. Forvaltning av kulturmiljø er et felles ansvar og skal bidra til bærekraftig utvikling gjennom helhetlig samfunnsplanlegging. Kommunens planarbeid etter plan- og bygningsloven er et viktig verktøy i dette arbeidet.

Kulturminnene våre er ikke-fornybare ressurser, og sammen med de helhetlige kulturmiljø og landskap utgjør de viktige samfunnsverdier. Langs kysten finnes spor etter hvordan havet har formet liv og kultur. Mange kulturminner ved kysten blir ødelagt hvert år, særlig på grunn av endret arealbruk og klimaendringer.

Riksantikvaren understreker i sine forventninger til kulturmiljøforvaltningen i 2025 viktigheten av å inkludere kulturarv i beredskapssystemene. Kystkommuner står overfor utfordringer knyttet til forholdet mellom land, sjø og den dynamiske strandsonen som knytter dem sammen. Interkommunale kystsoneplaner kan bidra til mer forutsigbarhet i planleggingen gjennom eksempelvis ROS-analyser basert på det eksisterende kunnskapsgrunnlaget.

Det kan identifiseres risikofaktorer og utarbeides forslag til tiltak, som kan iverksettes gjennom plangrep. Hvilke kystområder er spesielt utsatte i deres kommune, hvilke kystlandskap vil endres, hvilke kulturminner og kulturmiljøer vil forringes eller gå tapt de neste 20, 50 eller 100 år? Hva kan kommunen gjøre for å ivareta viktige kulturmiljøer gjennom kystsoneplanen? Riksantikvarens nye metodeveileder for ROS-analyser ble lansert i 2025 og finnes her: [Metodeveileder for risiko- og sårbarhetsanalyse av kulturmiljø - Riksantikvaren](#).

Kunnskapsgrunnlag

Strandsonen er dynamisk: daglig endres den som følge av flo og fjære, og sesongvis opplever man stormflo medførende oversvømmelser og utvasking. Det foregår en havnivåstigning som medfører kontinuerlige, lokale endringer av strandsonen i hele Norge. Hos Kartverket kan dere lese mer om kunnskapsgrunnlaget og finne kart: [Framtidig havnivå langs Norskekysten | Kartverket.no](#).

I Vesterålen finnes blant annet naust, nautstuffer, steinalderboplasser, gravminner og forskjellige former for bosetnings- og aktivitetsområder i strandsonen, som er særlig utsatte for erosjon og utvasking som følge av endringer i havnivå. I kulturminnedatabasen Askeladden finnes en oversikt over de kartlagte kulturminnene i kommunen. Kommunen kan søke innsyn her: [Pålogging Askeladden](#). Databasen er dynamisk, så kunnskapsgrunnlaget er i stadig endring.

Fylkeskommunen som kulturmiljømyndighet kan på forespørsel bidra med veiledning til kommunene. Videre har Norges arktiske universitetsmuseum rolle som sjøfartsmuseum i områdene nord for Saltfjellet, og er høringspart for forhold som angår kulturminner under vann.

Fylkeskommunens saksbehandlere i saken kan kontaktes jf. listen under.

Kontaktinformasjon

Tema	Rådgiver	E-post
Biologisk mangfold	Jan Georg Gulstad	jangul@nfk.no
Friluftsliv	Freddy Pedersen	freped@nfk.no
Kulturminner og kulturmiljø	Stine Grøvdal Melsæther	stigro@nfk.no
Øvrig	Lill-Anita Horn	lilhor@nfk.no

Med vennlig hilsen

Heidi Ramsvik
konstituert faggruppeteleder plan og analyse

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til
Norges arktiske
universitetsmuseum

Postboks 6050 Langnes 9037

TROMSØ